

Un quart de segle del Servei de Català a Mollet del Vallès (1987-2012)

Montserrat Pocurull i Glòria Arimon*

Objectius

Aquest recull pretén ser un resum de les actuacions que s'han fet des del Servei de Català de Mollet¹ en aquests 25 anys. Encapçalem l'article amb un petit context i seguim el pas dels anys amb un títol que defineix cada període.

Acabem amb una conclusió que intenta valorar personalment on som, què s'ha fet i cap on anem. Afegim, en els annexos, els noms de les persones que han format part del Servei de Català al llarg d'aquest quart de segle i les xifres de coneixement de català a Mollet del Vallès. De ben segur que no hi és tot, però esperem aconseguir presentar-vos la història d'aquests 25 anys del Servei de Català de Mollet.

Introducció

El dictador encara vivia, però ja feia temps que s'anaven obrint esclletxes en el règim franquista. Les lluites a les fàbriques, als barris i a les universitats, juntament amb les lluites en defensa de la llengua i la pròpia identitat anaven aconseguint petits espais de llibertat.

A Mollet, l'any 1967, s'inicien classes de català per a adults a la biblioteca del Casal Cultural, a càrrec de Jaume

Coll, mestre dels Col·legis Nous. Per primera vegada, gent adulta que havia fet l'ensenyament en castellà pot aprendre la seva pròpia llengua.

Les diferents onades migratòries dels anys 1950 i 1960, amb persones vingudes d'altres zones d'Espanya, sobretot procedents d'Andalusia, Extremadura, Galícia i Aragó, creen una situació nova. Mollet passa dels 5.000 habitants als inicis dels anys cinquanta a superar els 20.000 als inicis dels setanta. Aquesta arribada massiva de persones de fora, amb una altra llengua i cultura, modifica substancialment la base sociolingüística de Mollet.

L'any 1975, segons el padró d'habitants, de 30.000 persones que viuen a Mollet, només un 33% té el català com a llengua familiar habitual, el pot parlar un 42%, l'escriu un 9% i l'entén un 63%.

Els inicis de la normalització lingüística

L'any 1975, el Decret 1433/1975, de 30 de maig, autoritza a fer classes de català; el 23 de juny de 1978, es regula la incorporació de la llengua catalana al sistema educatiu de Catalunya.

En el Ple de l'Ajuntament del 5 de juny de 1979, presidit per l'alcaldesa

* Filòlogues i responsables del Servei de Català de Mollet (1992-2012 i 1987-1992), mpocurull@cpnl.cat i garimon@molletvalles.cat.

¹ D'ara endavant també Servei o Servei de Català.

Anna Bosch, es decideix l'aplicació progressiva del català a l'Ajuntament. Diu l'acta, en castellà: «los nuevos funcionarios tienen la obligación de aprender la lengua catalana». El 26 de juliol s'aprova el canvi de nom de 25 carrers i la traducció de 57 més, i al setembre comencen les classes de català al personal administratiu i a la policia, que s'aniran fent cada any. En el Ple de l'1 de setembre de 1980 es decideix fer les actes en català, a més de fer-les en castellà. L'1 de març de 1982, l'Ajuntament s'adhereix a la campanya de normalització lingüística promoguda des de la Generalitat i per Sant Jordi es reparteixen desplegable i adhesius amb el lema «T'estimo, Norma». Al setembre de 1982, l'escola pública Sant Vicenç comença l'ensenyament en català; és la primera escola molletana que comença el procés d'immersió lingüística. És l'any en què «El català, és cosa de tots».

190

A partir de l'11 d'abril de 1983, els dictàmens, acords i altres documents de l'Ajuntament es comencen a redactar en català. Aquest any, la directora general de la Direcció General de Política Lingüística, Aina Moll, assisteix a la cloenda dels cursos de català a Mollet. Cinc anys més tard, Aina Moll assistirà a l'acte de presentació pública del Servei de Català de Mollet. L'avanç, però, no és fàcil.

El 27 de gener de 1986, quan l'Ajuntament de Mollet convoca una nova plaça d'enginyer, que inclou passar una prova de català, el Colegio de Ingenieros, des de Madrid, recorre la convocatòria, tot i que al final, els tribunals donen la raó a l'Ajuntament. Aquest mateix any, les actes dels plens comencen a redactar-se només en català. La data de la primera acta en català és del 23 de desembre de 1986. És l'any en què «Que aquí es parli català... depèn de vostè».

El 30 de juny de 1987 pren possessió de l'alcaldia Montserrat Tura. Una de les primeres decisions és crear el Servei de Català. Al novembre d'aquest any, amb el suport de la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat (DGPL), l'Ajuntament convoca una plaça de correctora-dinamitzadora. El 23 de desembre de 1987, l'Ajuntament i la Generalitat signen l'acord per crear el Servei Municipal de Català.

Fa set anys que s'imparteixen cursos de català. L'Ajuntament té el 80% dels impresos en català, amb un percentatge important d'errors ortogràfics i de redacció; la meitat dels segells són en català i també tenen errors. Pel que fa als rètols, totes les plaques dels guals són en català i dels aproximadament 180 carrers i places, molts tenen les plaques catalanitzades, tot i que en queden per col·locar.

Les escoles Montseny i Sant Vicenç fan tot l'ensenyament en català i a l'escola Salvat Pappaseit algunes assignatures són en català; al col·legi Nicolás Longarón i al Sant Jordi està pujant una línia en català. També es fan cursos de reciclatge de català per a mestres.

En el camp dels mitjans de comunicació, el butlletí municipal Informatiu Mollet, amb un tiratge d'11.000 exemplars, és bilingüe, però hi predomina el català. Ràdio Mollet fa un 65% de les emissions en català.

Figura 1. Tríptic del Servei Municipal de Català

Posant fil a l'agulla...

L'any 1988, el Servei de Català es planteja el triple objectiu de dinamitzar, assessorar i ensenyar. S'editen 25.000 tríptics per difondre el Servei, però l'acte de presentació pública es fa el 10 de juny de 1988, amb la inauguració de l'exposició *Història de la llengua catalana a Mollet*, al Centre Cultural La Marineta, presidida per la directora general de la DGPL, Aina Moll.

Un dels primers llocs on s'incideix és a l'Ajuntament, ja que és un mitjà per impulsar la catalanització. Es dona prioritat a la revisió de la documentació escrita que surt a l'exterior. S'acorda que el Gabinet de Premsa i la impremta municipal no imprimeixin cap cartell o programa sense el vistiplau del Servei de Català. Pel que fa a la formació del funcionariat, la tasca s'adreça a assessoraments concrets i directes a persones i departaments; s'elabora material de suport.

A partir de 1988 es corregeix el butlletí municipal *Informatiu Mollet* i el Servei de Català es posa en contacte amb les impremtes de Mollet per assessorar-les. També es comença a treballar amb Ràdio Mollet. Arran d'això, sorgeix la idea de fer un programa específic sobre llengua, que neix l'11 de gener de 1988. S'anomena *En català* i es fa cada dia, amb una durada d'una hora; inclou un concurs, espai fix (*Fil i canya*, produït per la Fundació Serveis de Cultura Popular), i un cop per setmana es fa una «llició» de 5 minuts. La participació dels oients és alta, amb una mitjana de 60 trucades per setmana.

La presència al carrer és un altre dels objectius del Servei, que procura ser present en totes les manifestacions festives molletanes.

Es potencien les classes de català per a adults. L'ensenyament públic queda cobert per l'activitat del Centre de Recursos Pedagògics, amb seu a Mollet, que no tan sols porta a terme una tasca

Figura 2. Exposició *La llengua catalana a Mollet*. Centre Cultural La Marineta, 10-6-1988

pedagògica important, sinó també la catalanització de l'ensenyament.

És l'any en què s'estudien les possibilitats d'arribar a altres sectors, com el petit comerç. Com a primer pas, el Servei de Català, juntament amb la Unió de Botiguers i Comerciants, promou un concurs de narracions i dibuixos amb el tema «el comerç». També es reparteixen vocabularis i cartells especialitzats a perruqueries, merceries, ferreteries, etc. Es comença a treballar en la catalanització dels rètols dels comerços i s'edita un díptic de difusió.

191

Figura 3. Aina Moll, en la presentació pública del Servei Municipal de Català, 10-6-1988

Al novembre de 1988 es comença la campanya d'alimentació «Les coses pel seu nom», amb tres objectius: promoure que la retolació, els papers d'emboïcar, els punxons i la resta de material siguin en català. Durant cinc setmanes, a partir de la tercera de novembre, dins de l'antic mercat municipal, a la plaça de Prat de la Riba, s'instal·la una «parada de català», amb cartells, fullets, tríptics, vocabularis, etc. Per primera vegada en la història molletana es ven un producte atípic en aquell mercat: català, a 0 pessetes el quilo. Cada setmana es dedica a un tema: xarcuteria i cansaladeria, polleria, queviures, fruita i verdures, i peixateria. Les parades tenen vocabularis amb els noms en català i en castellà, a més de receptes facilitades per restaurants i entitats regionals. Per cada compra, es dona una sopa de lletres, que s'ha de fer i dipositar en unes bústies expressives. Setmanalment es fa un sorteig i el premi és un val de 500 pessetes per comprar a les parades del mercat. L'alumnat de les escoles i de l'Escola d'Adults també hi participa (amb el suport d'una guia didàctica). Ràdio Mollet té una unitat mòbil al mercat i es fan falques que es van passant al llarg de la programació diària. La campanya aconsegueix un gran èxit de participació: 170 butlletes en la setmana més baixa i 804, en la més alta. Finalment, es dona suport a l'edició del llibre *Tastaolletes*, publicat pel restaurant La Marieta, que recull receptes tradicionals molletanes.

El Reglament d'ús del català a l'Ajuntament de Mollet del Vallès

Després d'un any i escaig de feina, els objectius del Servei són continuar la catalanització de l'Ajuntament. Alhora, es continuen campanyes iniciades l'any anterior, com la de l'alimentació, que també es fa al mercat del barri de l'estació del Nord, una zona de forta tradició immigrant. Es reparteixen vocabu-

laris, carpetes i tovalles de paper a 200 bars i 50 restaurants, amb l'oferiment d'assessorament per a la confecció dels menús en català. Pel que fa al comerç, es fan arribar cartes dels Reis a les botigues de joguines i regals. Al principi de l'estiu, es reparteixen a les botigues uns rètols per anunciar quan fan vacances i un rètol de *obert/tancat*, activitats que es continuen durant uns quants anys més.

Aquest any s'edita el cartell de *La masia*. És el primer de la sèrie que es farà al llarg dels anys següents, sempre en relació amb algun esdeveniment a la ciutat, com en aquest cas, lligat a una exposició de masies.

Des de l'any 1977, els nadons poden inscriure's al Registre Civil en català, però en molts casos, no es fa, per desconeixement. Per això, al final de 1989, es comença una campanya per promoure la inscripció en català i, alhora, animar les persones que no tenen el nom o els cognoms catalanitzats, a fer-ho.

Però potser una de les accions legals de més repercussió d'aquest any és l'aprovació del *Reglament d'ús del català a l'Ajuntament de Mollet del Vallès*, en el Ple del 7 de novembre de 1989, per unanimitat de tots els grups polítics. Es posen, així, les bases legals, perquè el català sigui la llengua de la primera institució municipal. Aquesta és una acció pionera a la comarca, seguida, després, per nombrosos ajuntaments. Del seu contingut, en destaquem alguns articles:

Article 3.4: Tots els impresos utilitzats pels diferents òrgans de l'Ajuntament de Mollet del Vallès seran redactats en català.

Article 5.1: Tots els expedients administratius de l'Ajuntament de Mollet del Vallès es tramitaran en llengua catalana.

Article 10.1: Els treballadors i treballadores de l'Ajuntament de Mollet del Vallès s'adreçaran als ciutadans en les seves comunicacions orals, generalment en català. L'Ajuntament assegurarà que

en cada departament i servei això sigui possible.

Article 10.2: Les comunicacions telefòniques seran contestades en català i es respectarà la tria de la llengua en què l'interlocutor vulgui ser atès.

Article 16: La retolació pública de tota mena es redactarà en català.

Article 23.1 En les bases de provisió de places de funcionaris, lliures i restringides, interines o en propietat, així com en les contractacions laborals, figurarà com a condició obligatòria que tots els aspirants entenguin i parlin el català, segons el nivell que correspon a cada cas.

De la recerca històrica al món del motor

L'any 1990, dins dels actes de la diada de Sant Jordi, es presenta el llibre titulat *Notes sobre la història de la llengua a Mollet*, escrit per Glòria Arimon, a partir del material recopilat per a l'exposició feta l'any 1988. Es fa al Centre Cultural La Marineta i hi assisteix el senador Francesc Ferrer i Gironès, conegut per la seva defensa de la llengua.

També és l'any en què surt publicat el *Reglament d'ús* i es crea, a més, una Comissió de Seguiment per avaluar-ne el compliment. Per facilitar la formació al funcionariat, comencen vuit grups de cursos de català amb la participació d'un centenar de persones i s'editen 200 carpetes amb fitxes de llenguatge administratiu i d'atenció al públic.

Aquest any, s'incideix per primer cop en un àmbit nou: el món de l'automoció. Des del Servei es fa una enquesta a tallers i autoescoles, on s'evidencia l'ús minoritari del català, tant en retolació com en documentació. Quan se'ls pregunta si tenen intenció de catalanitzar-se, el 36% respon que no; el 32% no s'ho ha plantejat; el 13% respon que depèn d'una gran casa comercial; el 4% diu que en castellà tothom l'entén, i el 2% diu que té intenció de fer-ho aviat. El 66% del personal dels tallers té el català

de parla habitual, però amb els clients de parla castellana, la gran majoria, parla en castellà. Només un 14% coneix el Servei de Català.

Pel que fa a les autoescoles, el 50% té els rètols exteriors en català. El 33% fa la publicitat en castellà i el 16%, en català. El 66% fa la documentació administrativa en castellà i la meitat dels enquestats diuen que no tenen intenció de canviar. La llengua habitual majoritària és el català i les classes teòriques es fan el 83% en castellà i el 15%, bilingües. Un 16% està disposat a catalanitzar-se, si té material i ajuda (els mateixos que coneixen l'existència del Servei).

El 28 de novembre, s'inaugura a La Marineta l'exposició *Posa't en marxa*, amb material de difusió de la campanya «El català sobre rodes», adreçada a autoescoles, tallers i concessionaris. Es col·loca un vehicle de disseny en una de les sales. El president del comitè de competició de la xarxa Renault a Catalunya, Jaume Figuerola, i els pilots de ral·li, Carles Borràs i Jordi Centelles, participen en l'acte. S'editen targetes de canvi d'oli en català per a tots els tallers i es fa una taula rodona sobre disseny i mecànica industrial.

Es fa palès que encara hi ha molta feina i que cal actuar des de tots els fronts possibles, el primer, el de les petites batalles, com el de la retolació en català del mes de setembre d'aquest any, quan l'Ajuntament de Mollet del Vallès reclama que els rètols de la variant de la carretera N-152 que s'està projectant, siguin en català.

En relació amb els esports, es comença a treballar amb el Club Atlètic. En la inauguració de les Pistes Municipals d'Atletisme La Pedra Salvadora, es reparteix un tríptic per difondre el vocabulari de l'atletisme.

Pel que fa a la presència al carrer, en la Diada de Sant Jordi es munta l'exposició *Com es fa un llibre*, amb materials relacionats amb tot el procés d'edició i

Divendres, 7 de setembre de 1990

Mollet vol que els rètols de la variant de la carretera N-152 siguin escrits en català

REDACCIÓ

Mollet del Vallès.— L'Ajuntament de Mollet ha enviat diverses cartes a la Direcció General de Carreteres de la Generalitat i al conseller de Política Territorial, Joaquim Molins, per demanar que els cartells, indicadors i rètols de la variant de la carretera N-152 al seu pas per Mollet estiguin escrits en català.

Segons l'Ajuntament, els indicadors de direcció estan escrits en castellà. D'aquesta forma, a la variant apareixen rètols amb la inscripció "Barcelona por N-152"; l'Ajuntament vol que es canviï la preposició del castellà al català. Segons han manifestat des del consistori, "és un contrasentit que els cartells i rètols que fa o encarrega la pròpia Generalitat estiguin escrits en castellà". Amb tot, els senyals a la carretera no segueixen cap criteri d'utilització d'ambdues llengües, perquè de fet hi ha indicadors en català: "Barcelona, autopista de

peatge". A part d'aquest tema, l'Ajuntament continua les gestions perquè la Direcció General de Carreteres faci una millor senyalització dels accessos a la nova carretera. Els conductors continuen utilitzant de forma majoritària l'antiga N-152 que passa pel centre de Mollet, "mentre que la variant, que ha costat 3.000 milions de pessetes, només utilitza una mínima part de vehicles", diuen a l'Ajuntament. Una de les causes que provoca aquest fet és el complicat sistema d'accessos que s'ha fet a la variant a l'altura de l'antiga Rània. Segons els conductors, "no està bé que la variant tingui tots els senyals de *Cedui el pas, mentre que l'antiga carretera i el vial d'entrada a l'autopista tenen prioritat de circulació*". Tot i els problemes, la utilització de la nova carretera fa estalviar a un conductor uns quinze minuts respecte al recorregut pel centre de Mollet. Actualment i amb el baix nivell de vehicles que hi circulen, el tram de la variant de Mollet es fa en cinc minuts.

Figura 5. Mollet vol els rètols de la variant en català. El 9 Nou, 7-9-1990

194

s'editen cartells. Per primera vegada, i amb coordinació amb les escoles públiques, es fa un llibre gegant —que es continua fent molts més anys— amb textos i dibuixos de l'alumnat, que posteriorment s'enquaderna i passa a formar part de la Biblioteca Can Mulà.

L'octubre de 1990, el Servei de Català té despatx propi a la planta baixa de l'edifici de Prat de la Riba (fins aleshores havia estat a Secretaria), per ser més accessible al públic i millorar les condicions materials (tot i que encara no es té cap ordinador).

Ja toquem moltes tecles

Durant l'any 1991, les activitats es diversifiquen. En l'àmbit dels mitjans de comunicació, es fa un estudi de Ràdio Mollet, que té els resultats següents: el 72% de la programació és en català; el 25%, en castellà i la resta de programes són bilingües. De les falques publicitàries, el 75% es fa en català i la resta,

en castellà. A partir d'aquests resultats, s'elabora un pla de treball.

Durant el mes d'abril es reprèn la campanya per fomentar la inscripció al Registre Civil dels noms en català, amb un tríptic titulat *Com et dius? Com es dirà?* i 300 propostes de noms en català, amb l'explicació de l'origen del nom. El 9 d'abril, l'alcaldesa Montserrat Tura es reuneix amb el titular del jutjat de Primera Instància i Instrucció número 1, Isidre Llobet, per posar fil a l'agulla; entre gener i març es presenten 20 peticions de canvi de nom del castellà al català. Durant el mes de març, s'inscriuen a Mollet 56 nadons. D'aquests, el 30% té el nom en català; un altre 30% té el nom en castellà, i un 40% dels noms té la mateixa grafia en les dues llengües.

En l'àmbit del comerç, els objectius són quantificar la retolació en català i augmentar-ne l'ús en la publicitat. Josep Masats, professor de català de l'Institut Vicenç Plantada, proposa al seu alumnat de fer l'estudi dels rètols comercials de Mollet com a treball de curs. El resultat és el següent: el 22% dels rètols és en català; el 47%, en castellà; el 27%, pertany a rètols ambigus i el 2% té doble versió, catalana i castellana.

En el món de l'esport es comença a viure una situació molt especial. L'any següent hi haurà la celebració dels Jocs Olímpics de Barcelona i Mollet del Vallès serà seu del tir olímpic. La perspectiva dels Jocs és un marc important de normalització de la llengua. Per això, el Servei de Català situa els esports en general i el tir, en concret, com a eix de la seva tasca. S'elaboren un vocabulari i dos cartells de tir. Aprofitant l'auge esportiu, es concreta un pla de treball amb el Club Patí Mollet (el club milita en la divisió d'honor de l'hoquei) i al novembre se signa un conveni de col·laboració, amb continuïtat l'any següent.

Amb l'objectiu de continuar el treball transversal dins de l'Ajuntament, el Servei de Català planteja que el progra-

ma de la Festa Major d'estiu tingui la publicitat en català, però l'empresa que se n'encarrega no ho fa així; en canvi, s'aconsegueix una altra cosa de gran impacte mediàtic: que la pregonera de la Festa Major, Regina Do Santos, faci el pregó en català (és la primera vegada que aquesta artista parla públicament en català).

Fruit del treball en xarxa, el Servei de Català publica el cartell *Els nostres arbres*, com a complement del llibre que edita l'Àrea de Territori, *Els arbres de Mollet*.

El final d'una etapa i el principi d'una altra

L'any 1992 arriba marcat per la celebració a Barcelona dels Jocs Olímpics. El mes de gener es fa una campanya per introduir l'ús del català en els clubs esportius i es distribueixen dos cartells: el tir al plat i el tir de precisió, més un vocabulari dels termes.

En el Ple del 8 de novembre de 1991, l'Ajuntament de Mollet del Vallès acorda demanar l'entrada al Consorci per a la Normalització Lingüística², un ens creat a partir de la voluntat comuna de la Generalitat i dels ajuntaments, consells comarcals i diputacions amb l'objectiu de facilitar el coneixement, l'ús i la divulgació de la llengua pròpia de Catalunya en tots els àmbits. Al maig de 1992 se signa el conveni entre Miquel Reniu, president del Consorci, i l'alcalde, Montserrat Tura. Després de cinc anys i uns quants mesos, comença una nova etapa. Al setembre de 1992, el Servei Municipal de Català (SMC) passa a anomenar-se Servei Local de Català (SLC), adscrit al Centre de Normalització Lingüística del Vallès Oriental. Al març de 1993, l'oficina del Servei es trasllada a la plaça de l'Església, número 5, on durant l'any 1992 hi havia hagut la subseu olímpica (d'aquí el telèfon 93 570 1992).

L'any 1993, Mollet del Vallès celebra

el Mil·lenari (els primers documents on es troba citat el nom de Mollet, transcrit com a *Moledo*, són de l'any 993).

Les campanyes d'aquest any se centren, sobretot, en la retolació comercial en català. Per això es treballa amb bars, restaurants i comerços, i es tramita l'ajut per a la retolació en català dels locals comercials, que pot arribar a cobrir el 60% de la despesa, del Departament de Comerç, Consum i Turisme de la Generalitat. S'envien més de 1.000 cartes als establiments; 145 botigues demanen informació i es tramiten 130 sol·licituds. També es reparteix el *Vocabulari de bars i restaurants* i material de difusió, i es fa una tramesa de 300 tríptics de la campanya «Així es ven» a la Federació de Comerços i Serveis de Mollet.

Passada l'eufòria olímpica, el treball en els esports continua: es distribueix el material *Juguem-hi*, recursos per a tècnics esportius a tots els clubs de Mollet. És la campanya «En català, hi guanyem tots». A Ràdio Mollet, continua el programa *En català* i el Servei hi participa tres dies a la setmana. També continua la tasca de catalanització de noms i cognoms. El Servei de Català tramita 62 catalanitzacions de noms i cognoms (1993-1997).

És l'any en què es disposen d'eines lingüístiques per al personal de l'Administració local. Es presenta la *Guia lingüística per a administracions locals*, una carpeta amb fitxes col·leccionables; els *Criteris lingüístics per a la senyalització viària*, el *Telèfon Lingüístic* (per atendre consultes lingüístiques), i *Parlar és la clau*, aquest últim adreçat a la Policia Local.

El primer text que tradueix el Senat arriba de Mollet

L'any 1994, la corporació molletana acorda trametre una moció aprovada en el Ple del 16 de març, en suport de la constitucionalitat de la Llei de norma-

² D'ara endavant CPNL o Consorci.

MOLLET

EL SENADO TRAMITA, PROCEDENTE DE LA POBLACION, Y POR PRIMERA VEZ EN SU HISTORIA, UN DOCUMENTO EN CATALAN

La lengua de Mollet

La Mesa del Senado ha decidido, por primera vez, tramitar un texto enviado a la Cámara, por una institución española, en una lengua diferente al castellano, en este caso el catalán, y ha ordenado su traducción para su reparto entre los grupos parlamentarios.

El texto en cuestión ha sido escrito enviado por el ayuntamiento de Mollet, en el que se informa de un acuerdo del pleno de la corporación local relativo a la polémica sobre la posible inconstitucionalidad de la Ley de Normalización Lingüística, aprobada en 1983 por el Parlament de Catalunya.

Hasta enero pasado, cuando una institución o un particular enviaba al Senado un escrito en catalán, gallego o vasco, si no se acompañaba su correspondiente

Montserrat Tura, alcaldessa de Mollet.

traducción al castellano, la Cámara Alta lo retornaba al remitente, informando que no era posible su tramitación.

Ahora bien, la aprobación del nuevo reglamento de la Cámara,

que empezó a aplicarse el pasado 1 de febrero, acepta la entrada en el registro de documentos de escritos en cualquiera de las lenguas cooficiales en las Comunidades Autónomas y obliga a los

servicios del Senado a su traducción.

El Vicepresidente primero del Senado y Portavoz de la Mesa de la institución, Joan Rigol, de CiU, informó, este miércoles a EFE que la traducción del texto enviada por el ayuntamiento de Mollet del Vallès fue realizada por un intérprete jurado del Ministerio de Asuntos Exteriores.

Está previsto que, en estas traducciones, colaboren con la Cámara Alta los parlamentos autonómicos, pero aun no se han fijado los procedimientos de colaboración correspondientes.

El acuerdo del pleno del ayuntamiento de Mollet, aprobado el pasado 16 de marzo, obligaba a comunicarlo a los presidentes del Parlament de Catalunya, del Senado, del Congreso, del Tribunal Constitucional y de la Sala Tercera del Tribunal Supremo y del Tribunal Superior de Justicia de Catalunya.

En este acuerdo, ante la polémica de la posible inconstitucionalidad de la ley de normalización lingüística, el ayuntamiento de la población vallésana expresa su firme convicción de que la misma es plenamente constitucional.

ReV

formació ocupacional, en aquest últim cas sense continuïtat.

S'inicien contactes amb les associacions de comerciants, la Federació de Comerç i Serveis, l'Agrupació Industrial del Besòs i l'Ajuntament per saber quines empreses etiqueten en català a Mollet. En aquest moments, hi ha una sola empresa model, la Farinera Morretó. En l'àmbit de les autoescoles es difonen les campanyes «Mega-autoescoles: per treure't el carnet en català, company...» o «A l'autoescola, cap problema!», per

promoure l'ús del català en l'obtenció del carnet de conduir.

Es comença a treballar amb Meca-ràpid Mollet per catalanitzar els diplomes i certificats que distribueix a Catalunya, i s'engega un projecte per catalanitzar els programes de mecanografia i estenotípia, a més de corregir programes informàtics. També es col·labora amb el setmanari local Mollet a Mà i es fan falques informatives a Ràdio Mollet.

El català va amb taxi

L'any 1996 s'inicia una campanya per donar impuls a la catalanització dels taxis. Mollet és la primera ciutat de la comarca que hi comença a treballar, després de posar-se d'acord amb la cooperativa Ràdio Taxi Mollet, que agrupa tots els professionals del sector. El 29 de novembre, la campanya es presenta al Centre Cultural La Marineta, amb la presència de l'alcaldessa, Montserrat Tura; el president dels taxistes molletans, Francesc Borràs, i el president del Consell del Centre de Normalització Lingüística del Vallès Oriental, Francesc Sala. Durant l'acte,

Figura 6. El Senat tramita per primera vegada un document en català, Revista del Vallès, 1994

lització lingüística del català, de 1983, qüestionada per una providència del Tribunal Suprem. Entre altres institucions, el text s'envia al Senat en català i, per primer cop a l'Estat espanyol, s'accepta tramitar un text que no hi arriba en castellà. L'aprovació del nou reglament de la Cambra Alta de l'1 de febrer d'aquell any fa possible que intèrprets jurats s'encarreguin de fer-ne la traducció.

Des del Servei de Català es difonen eines per treballar en català: la publicació *Viure en català*; models de contractes de treball, i el *Manual de documents i lèxic de la gestoria*. També s'ofereix un recull de bibliografia específica del món jurídic en català a la Delegació de Mollet del Col·legi d'Advocats.

En el camp de la informàtica, es difon la campanya «Posa't el català en pantalla», i es distribueixen els tríptics *L'ordinador* i informació sobre correctors en català. Es treballa amb l'empresa *Perifèrics Informàtica* i es lliura material als joves que fan formació ocupacional en aquest centre. Aquesta col·laboració s'anirà fent cada any i l'any 1996 també s'estendrà a CEPROM, centre de

es lliura la guia *El català al taxi i el rètol lliure/ocupat*.

En el món del dret, es visiten sis despatxos d'advocats, es difon material de documentació jurídica i dos advocats segueixen el Curs jurídic d'autoaprenentatge, amb una valoració molt positiva. L'any 1997 es continua la campanya dels rètols als comerços, amb la difusió d'*Eines per al comerç* i l'edició de 1.000 rètols *obert/tancat*, en col·laboració amb l'Oficina Municipal de Comerç.

Amb el suport del TERMCAT, es publica a la revista *El Troc* la terminologia de col·leccionisme que l'Associació de Col·leccionistes de Mollet i Comarca ens havia consultat: *glucobalantiofilia, lotofilia...* En el món de les arts gràfiques, es lliura el *Manual per a les arts gràfiques* als professionals del sector. A través de la revista *Mollet a Mà*, s'inicien una sèrie d'articles per difondre els drets lingüístics dels catalanoparlants, que paral·lelament es difonen a Ràdio Mollet. També es col·labora amb ràdio per difondre el programa *Senyora Quimeta, ensenyi'm la llengua*, de Jordi Esteban, en què es resolen dubtes sobre el català.

L'any 1998 s'aplica l'Indexplà (estudi de normalització lingüística a l'Ajuntament i a EMFO). L'anàlisi es basa en un sistema d'indicadors agrupats en sis factors: imatge i retolació (25%); adequació lingüística del personal (15%); criteris d'ús lingüístic (20%); documentació d'ús extern (15%); comunicacions externes (15%) i comunicacions internes (10%). L'índex de normalització lingüística, tant de l'Ajuntament com el d'EMFO, és del 77%, un percentatge baix, si tenim present que el *Reglament d'ús del català* és de l'any 1989. Una de les conclusions d'aquest estudi és que els departaments de la Policia i Serveis Personals han d'incrementar l'ús del català: a partir d'aquí es fan actuacions de millora. EMFO signa un pla de normalització

lingüística i tres anys més tard, aconseguix un índex del 81%.

L'any 1998, els certificats dels cursos de català per a adults del CPNL s'homologuen als certificats de nivell A, B i C de la Junta Permanent de Català i l'activitat del Consorci s'inscriu en un nou marc de referència global, marcat per l'aprovació de la Llei 1/98, de 7 de gener. L'any 1999, es promou el català en els gimnasos, on es reparteixen cartells de musculació en català, i es fan arribar models de documents a les associacions de mares i pares. Per Nadal es reparteixen 750 fullets de *Jocs en català*. En l'àmbit informàtic, es difon la campanya de sensibilització del CD ROM multimèdia en català.

En el comerç i les empreses es comença a treballar amb l'empresa COFAC, amb una gran repercussió, ja que es revisen els catàlegs comercials en català. Es fa un buidatge de termes i es genera una base de dades amb 1.500 termes normalitzats. L'any següent es fa una proposta de cartells, en col·laboració amb el TERMCAT, sobre jardineria, ferreteria i parament de cuina. Es normalitzen els termes, però els cartells queden pendents d'editar i no arriben a port.

Finalment, l'any 1999, és l'any en què es posa en marxa el web del CPNL i la intranet.

Any 2000, un any amb estil

El treball en el món del dret continua. Al març, a la Delegació de Mollet, del Col·legi d'Advocats, es fa la conferència *L'ús del català en el món del dret*, a càrrec de Lluís Jou, i es presenta la *Mostra de bibliografia jurídica en català*.

L'any 2000 neix l'edició en català de *El Periódico de Catalunya*. Dins els actes de Sant Jordi, el Casal Cultural, amb la col·laboració del CPNL, organitzen la conferència *La premsa en català: l'experiència d'El Periódico de Catalunya*, a càrrec del director, Antonio Franco.

El 29 de maig, es presenta el *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Mollet del Vallès*³, fruit de la feina conjunta entre l'Ajuntament i el CPNL. La novetat, en relació amb altres llibres d'estil, és que es presenta en format digital. Assisteixen a l'acte l'alcalde, Montserrat Tura, i Francesc Sala, president del Consell del Centre de Normalització Lingüística del Vallès Oriental. Mollet és el segon consistori a Catalunya amb llibre d'estil, després del de Barcelona. Per tal d'introduir criteris, recerques i solucionar dubtes, es fan sessions de presentació, en què s'inscriuen 317 treballadors municipals.

A Mollet, la xifra de persones vingudes de fora, segons el padró, va pujant. Hi ha 46.204 habitants, 820 dels quals són estrangers.

L'any 2001 es plantegen dos reptes: el treball amb les agències immobiliàries, que en poc temps han crescut molt a causa de l'auge de la construcció, i la creació d'un butlletí electrònic propi, *L'Estenedor*⁴.

La campanya de les immobiliàries comença al juny i continua durant l'octubre i el novembre, amb el suport del *Lèxic i la bibliografia per a l'activitat immobiliària* i els opuscles *A dreta llei*. Es fan 29 visites i un estudi de la retolació exterior de les immobiliàries, amb els resultats següents: 15 tenen el rètol en català, 9 en castellà, 1 bilingüe i 4 tenen marca comercial sense text en cap llengua.

Al desembre neix la revista electrònica mensual *L'Estenedor*, creada entre el Servei de Català i l'Ajuntament, com a complement del *Llibre d'estil*, per aclarir dubtes, actualitzar termes i respondre consultes. S'envia a tot el personal de l'Ajuntament i als usuaris. Pel que fa a la premsa escrita, s'acorda col·laborar amb *Contrapunt*, setmanari local, que publica jeroglífics de Jordi Esteban en l'apartat de passatemps. A partir del

juny de 2001 s'inicia una col·laboració amb Mollet a Mà, per publicar un article setmanal sobre llengua.

S'intervé en un àmbit comercial nou, el de les fusteries, amb el lliurament a 13 fusteries del *Lèxic de la fusteria* i una bibliografia general i específica relacionada amb aquest sector. Es continua la campanya de difusió del fullet dels *Jocs en català* i s'implica les ludoteques i les botigues de joguines.

L'any 2001, el CPNL i, per tant, també Mollet, participa en el projecte del *Nomenclàtor Oficial de Catalunya*, amb la revisió dels topònims locals.

La llengua no s'aprèn només dins una aula

El Servei de Català programa una sèrie d'activitats al marge de les classes, com a complement de l'aprenentatge, del coneixement de la cultura i de les tradicions. Així, un grup d'alumnes fa un tastet en català amb el cuiner Pep Salsetes. També es fan concursos de llengua entre l'alumnat i se sortegen entrades per anar al teatre Can Gomà, samarretes i clauers.

Aquest any es programen una sèrie de sortides a les instal·lacions de TV3 per participar com a públic als programes *Àgora*, *La Columna* i *Camp Contrari*, i es col·labora en l'exposició *Les llengües, un gran tresor*. En aquest marc, s'organitza la conferència *La prova més fascinant de la comunicació humana*, a càrrec de Carme Junyent, amb més d'un centenar d'assistents.

El 26 de març de 2003, l'Associació de Publicacions Periòdiques en Català (APPEC), juntament amb l'Ajuntament i el Servei de Català (CPNL) munten un supermercat de revistes en català al Centre Cultural La Marineta i s'hi fa la conferència *Les publicacions periòdiques en català*, a càrrec de Francesc de Dalmaes, president de l'APPEC. Aquest any es fa

³ <http://www.molletvalles.cat/files/33-5999-document/LlibreEstilAjuntament2000.zip?download=1>

⁴ http://www.molletvalles.cat/DetailContinguts/_wEovPETJ6tf8bvF8XcoTZzFEft42qZyl

una campanya per promoure l'ús de revistes en català entre dentistes i perqueries.

Una de les fites importants de l'any 2003, però, és l'aprovació dels perfils lingüístics (o requisits lingüístics per al lloc de treball) de Mollet Comunicació (Ràdio i TV municipals) i de l'Ajuntament de Mollet. L'any 2004 s'inicia el projecte d'estudi de retolació comercial de Mollet amb l'Institut Vicenç Plantada.

Al gener de l'any 2005 es presenta la campanya «Dóna corda al català», amb la Queta com a protagonista. El lema, «Parla sense vergonya», «Parla amb llibertat» i «Per començar, parla en català». La Generalitat havia impulsat al-

Parlem en català?

A mitjans de març el Servei Local de Català de Mollet va posar en marxa la quarta edició del Voluntariat Lingüístic, una activitat que ajunta voluntaris amb alumnes dels cursos de català per tal que aquests últims puguin practicar la llengua que aprenen a les aules. L'objectiu: que perdin la por i guanyin fluïdesa a l'hora de parlar en català.

Quantes vegades ens hem trobat amb el cas que en no coneixem una persona o bé sabem que és de fora de Catalunya, ens hem adreçat a ella en castellà. Tot i que es pot considerar un acte de respecte, bé podria ser que la persona en qüestió vulgui parlar amb nosaltres en català. És per això que a banda d'entendre'l, molts castellano parlants o bé persones novvingudes participen a l'activitat del Voluntariat Lingüístic, per a poder practicar el català parlat amb persones de Mollet. La finalitat d'aquesta activitat és que els alumnes dels cursos de català vencin la por de parlar en la llengua que aprenen i, d'algun manera, se'n faci una mica més fàcil el seu procés d'integració. El perfil d'aprenent, però, no és en major part el d'un immigrant que acaba d'arribar a casa nostra, sinó persones vingudes d'altres territoris d'Espanya que, ja sigui per motius de feina o perquè en el seu entorn no són capaçs de parlar en català, volen practicar la nostra llengua. Des del Servei Local de Català, la Susanna Corcho adverteix que "cal que els aprenents entenguin una mica el català i puguin arribar a establir una petita conversa". Ja que han hagut de dir que no a →

Figura 7. Voluntariat per la Llengua. *Contrapunt*, 4-2-2005

tres campanyes com «Tu ets mestre» (2003) o «Depèn de vostè» (1985), però aquesta és la primera d'abast global, adreçada a la societat en general, des de la campanya de la Norma, l'any 1982⁵.

L'any 2005 neix a Mollet el programa del Voluntariat per la llengua⁶, amb nou parelles lingüístiques. Es tracta de posar en contacte dues persones, una

que parli habitualment en català i una altra que el parli una mica i el vulgui aprendre, perquè tinguin l'oportunitat d'enraonar plegades. Ningú podia pensar en l'èxit que tindria aquest programa, especialment entre persones vingudes de fora (la Comissió Europea destaca el programa entre els 50 millors projectes europeus d'aprenentatge d'un idioma).

Com a activitats socioculturals, es programen una sèrie de presentacions de llibres: per iniciar la segona edició del Voluntariat per la llengua es presenta a la Biblioteca Can Mulà *Tots els colors de la llengua*, a càrrec d'Agustí Danés. Més endavant, es presenta el llibre *Jo també sóc catalana*, de Najat El-hachmi, al Casal Cultural. Al maig, els alumnes dels cursos de català visiten el Museu i la Casa Abelló; van de públic al programa *El Club de TV3*, i 120 alumnes de 4 cursos van a veure *El mètode Grönholm*. Aquest any es visiten diverses exposicions, la primera al Casal Cultural: *La llengua catalana a l'Aragó*, de l'Associació Cultural del Matarranya. El 17 d'octubre s'inaugura al Centre Cívic Can Borrell l'exposició *Parlem-nos* (les paraules, els gestos i les mirades de quaranta-un alumnes dels cursos de català per a adults del CNL del Vallès Oriental capturats per l'objectiu de Jordi Ribó). Hi assisteix l'alumnat de tres cursos i la resta de grups la visiten, unes 400 persones. Es participa també en la xerrada *Tocats pel foc*, sobre festes, fogueres i efigies, a càrrec de Rebombori Digital. Però potser el que ens fa més il·lusió és l'edició de *Gresca i Cultura*, un recull de festes i tradicions de diferents indrets del món de l'alumnat dels cursos de català de Mollet.

El 28 de juny es fa la presentació de l'estudi *Usos lingüístics en la retolació comercial de Mollet del Vallès*, a càrrec de tres alumnes de l'Institut Vicenç Plantada

⁵ <http://exposicio.cpln.cat/cronologia/>

⁶ Voluntariat per la llengua <https://www10.gencat.cat/pres_volull/AppJava/>

(Àlex Riguillo, Albert Rodríguez i Alexandre Gutiérrez), coordinats pel seu tutor, en col·laboració amb l'Institut de Sociolingüística Catalana, l'Ajuntament i el Servei de Català. El resultat és el següent: el 46% dels rètols principals dels establiments són en català mentre que el 31% són en castellà. El 31% de la retolació informativa és en català, mentre que el 48% és en castellà. La retolació bilingüe representa el 15%. Per això, des de l'Ajuntament es prenen mesures per afavorir el nombre de rètols en català: s'inclou la llei de retolació en el qüestionari d'activitats de llicència d'obres i en tota la documentació de retolació; es fan trameses informatives, i el Servei de Català elabora un informe per donar el vistiplau al text del rètol que es vol instal·lar, a més de treballar conjuntament amb els retolistes.

Des del departament de Cultura de l'Ajuntament s'inicia el projecte *Obrim finestres*, una proposta de desenvolupament cultural comunitari a través de les arts i el diàleg intercultural, impulsat per la xarxa de centres cívics i culturals, amb la col·laboració d'entitats, artistes

i serveis de la ciutat. El programa es duu a terme als barris de Can Borrell i Plana Lledó, des de l'abril fins al juny, i consta de tres activitats diferents: *L'art de la paraula*, *Diàlegs de barri* i *Fusió d'Obrim finestres*. L'alumnat de català hi participa amb l'elaboració d'un text breu en què s'ha d'explicar què els evoca una paraula concreta. D'aquí en surt el llibre gegant, creat per diferents organismes de la ciutat *Paraules per viure i somiar*, on s'apleguen paraules d'arreu dites en moltes llengües, que filen un mateix fil: l'expressió dels sentiments que vivim i dels somnis que anhelem, en un projecte en què participen gent de procedència diversa i edat diferent.

Els vinguts d'arreu. La segona onada d'immigrants

Si durant els primers anys, els alumnes dels cursos de català eren persones nascudes a Catalunya que no sabien escriure o persones procedents d'altres regions d'Espanya que havien vingut a treballar, però que no entenien el català o no el parlaven, la tipologia d'alumnat va canviant en funció de la nova onada d'immigrants procedents del Magreb i

200

VOLUNTARIAT LINGÜÍSTIC / L'escriptor divendres cloïa la tercera edició

Matthew Tree anima els nouvinguts a aprendre el català

MOLLET DEL VALLÈS. L'escriptor i periodista Matthew Tree divendres, a La Marineta, va cloure la tercera edició del voluntariat lingüístic a Mollet, en què participaven 31 parelles. Amb el títol *Com deixar de ser un estranger*, Tree animava els nouvinguts a aprendre català, com va fer ell el 1979 abans d'establir-se a Barcelona provinent d'Anglaterra. A primers de març s'iniciarà la nova edició del voluntariat que espera formar més parelles lingüístiques.

Matthew Tree, divendres al centre cultural La Marineta

J. PONCE

Figura 8. Conferència de Matthew Tree, *Contrapunt*, 17-2-2006

de l'Àfrica subsahariana d'una banda, i de l'Amèrica llatina, de l'altra.

Des de l'any 2000, les xifres de les persones vingudes de fora augmenten de forma progressiva; això implica un retrocés en el coneixement de la llengua i la necessitat de plantejar-se nous reptes. En deu anys es passa del 2% d'estrangers l'any 2000 a un 15% l'any 2009, la xifra més alta a la qual s'arriba, per iniciar, a partir del 2010, un lleuger descens, any rere any.

El programa Voluntariat per la llengua té un important paper d'integració. El 6 de febrer de 2006, l'escriptor Matthew Tree participa en la cloenda de la 3a edició d'aquest programa, amb la xerrada *Com deixar de ser un estranger* i per a la cloenda de la 4a edició, es fa la xerrada *Adopta el català*, a càrrec de Puri Pinto, de *Veü Pròpia*, organització a favor de la llengua. Ja són 52 parelles les que participen en el Voluntariat per la llengua i, a més, hi ha una representació de l'escola Centre d'Estudis Mollet, que presenta el seu projecte de parelles lingüístiques des de l'aula d'acollida. Continuem «donant corda al català» amb el lema «El català va amb tu», amb l'objectiu

de fomentar els usos interpersonals i informals de la llengua del jovent d'entre 18 i 29 anys, franja d'edat amb uns coneixements de català més alts, però que menys el fa servir.

Es reprenen les activitats de foment de la lectura: el 26 de gener es fa la presentació de *La pell freda* i *Pandora al Congo*, a càrrec d'Albert Sánchez Piñol, en col·laboració amb la Llibreria Illa i la Biblioteca Can Mulà. L'11 de maig es presenta el llibre *La maternitat d'Elna*, amb Assumpta Montellà. Al final de curs es fa una festa de cloenda al Centre Cívic Can Pantiquet, on l'alumnat fa plats típics dels seus països d'origen (també hi ha pa amb tomàquet). Al darrer trimestre de l'any, un cop iniciat el nou curs, el 24 de novembre, 119 alumnes van al teatre a veure *Històries de la vila R*, basada en textos de Miquel Martí i Pol.

Aquest any s'acorda una col·laboració continuada amb el Club Muntanyenc Mollet, amb dos objectius: conèixer el nostre entorn i conviure en català. El 2 de desembre, el Club organitza la I Marxa del Voluntariat per la Llengua a Mollet, en col·laboració també amb el Consorci de Gallecs, amb

Figura 9. Cloenda dels cursos de català per a adults, 15-6-2006

l'assistència de 60 persones. El món del comerç també s'adhereix a aquest programa. Entre establiments i entitats sumen 27 adhesions.

L'any 2006, el web del Consorci es renova i s'incorpora un web per a cada centre de normalització lingüística.

L'any 2007, dins del Pla d'entorn de Mollet, s'organitzen cursos per a pares i mares dins l'horari escolar en les escoles Salvat Papasseit, Princesa Sofia i Col·legis Nous. El Voluntariat per la llengua continua eixamplant camins. El 9 de febrer s'inicia la 6a edició d'aquest programa amb la conferència *El català, instrument de promoció social*, a càrrec de Santiago Cucarella, director de la Fundació Universitària Martí L'Humà de la Garriga. El 8 de novembre es fa una trobada amb els instituts Vicenç Plantada i Gallecs per compartir experiències d'aquest programa als seus instituts (l'experiència amb l'alumnat de l'aula d'acollida com a aprenents i d'alumnat que vol fer de voluntari és molt satisfactòria).

El 23 d'abril, l'alumnat exposa 250

punts de llibre a la parada de Sant Jordi i durant el curs es continuen fent presentacions de llibres (gràcies a la col·laboració conjunta de la Biblioteca Can Mulà i la Llibreria Illa), visites i excursions. Pel que fa a llibres, es presenta *Obaga*, d'Albert Villaró; *Cementiri de butxaca* amb Ramon Solsona, i *Contes de Bagdad*, de Glòria Arimon. Es fa una visita al Museu Abelló i un parell de sortides al teatre Can Gomà: 65 alumnes van a veure *Antígona* i un centenar d'alumnes van a veure *Una nevera no és un armari*, de Miquel Aiguàlles.

El 15 de juny se celebra la festa de cloenda dels cursos de català per a adults. Es convida Tradicions i Costums, entitat associada al Voluntariat per la llengua, que ensenya a ballar sardanes. L'alumnat prepara plats de degustació. Hi participen unes 60 persones.

II Trobada Comarcal a Mollet del Vallès

Un dels actes que ens fa més il·lusió l'any 2008 és acollir a Mollet el 7 de juny la II Trobada Comarcal del Volun-

202

Figura 10. II Trobada Comarcal del Voluntariat per la Llengua i de l'Alumnat dels Cursos de Català per a Adults, 7-6-2008

triat per la Llengua i d'Alumnat dels Cursos de Català, a la plaça de Prat de la Riba, amb la finalitat de compartir llengua i diversió. Comptem amb la implicació d'entitats, establiments i empreses, a part del suport, sempre present, de l'Ajuntament de Mollet.

Amb motiu d'arribar als 50 exemplars de *L'Estenedor*, es fa una edició impresa de tots els números actualitzats que es reparteixen als diferents departaments i organismes municipals.

Com a acció externa, es torna a incidir en el camp de bars i restaurants. Aquest cop, es reparteix una guia de butxaca als establiments d'hostaleria. Malgrat els anys de treball en aquest sector, la contractació de persones estrangeres torna a fer baixar els paràmetres lingüístics. A més de la presència a la Diada de Sant Jordi, el Servei de Català participa per primera vegada en l'edició de Firamollet (FIMO), amb un estand on també hi ha l'exposició *Parlem-nos*. Quant a cursos, es continua la col·laboració amb el Pla d'entorn i l'oferta de cursos per a mares i pares en horari lectiu dins l'escola; també s'inicia un grup de català en col·laboració amb EMFO.

L'activitat literària se centra aquest any en la presentació del llibre *Capsa sorpresa*, amb Sergi Santjoan i una xerrada amb l'escriptora Maria Barbal. Jordi Esteban, autor de la secció *Endevina-ho*, que es publica a *Mollet a Mà*, l'11 d'abril fa la xerrada *La llengua és un balcó perquè ens obre a una experiència universal* a l'Ateneu Gran. Amb el Club Muntanyenc es fa la IV Marxa al Castell de la Mogoda, a Santa Perpètua, on participen 80 persones més les que s'hi afegeixen del poble veí, en un intercanvi alegre i profitós. El Voluntariat per la llengua tanca la 7a edició amb la visita a la Farinera Moretó, la primera empresa molletana adherida al programa.

El CPNL també participa en els actes del Correllengua, una campanya de

sensibilització cultural destinada a la defensa de la llengua catalana, organitzada per la Coordinadora d'Associacions per la Llengua catalana (CAL), i en la qual es fan actes festius, pedagògics i reivindicatius, el més emblemàtic dels quals és el pas de la Flama de la Llengua. Conjuntament amb la CAL, el Casal Cultural i la llibreria L'Illa, s'organitza l'exposició *Joan B. Xuriguera 1908-2008*.

El Consorci celebra 20 anys i apareix el lloc web *Parla.cat*, un espai virtual d'aprenentatge que posa a l'abast de tothom materials didàctics per aprendre la llengua catalana. En tot Catalunya, en un sol any, el nombre d'inscrits a les aules dels cursos de català per a adults ha augmentat un 22%. A Mollet arribem a 863 alumnes.

El català, llengua d'intercanvi entre parlants de llengües diferents

El 2 de febrer de 2009 s'engega el projecte Xerrem, a través de la CAL. Són grups de conversa destinats a facilitar la millora de l'expressió oral de persones adultes en espais d'ús públic per fomentar l'ús social del català. S'hi impliquen tres associacions de veïns: la de l'Estació de França-can Mulà, la de la Plana Lledó i la del barri de Lourdes, amb tres «xerpes» i tres grups de «xerrires».

El programa Voluntariat per la llengua continua creixent. Per inaugurar la 10 edició d'aquest programa, l'Escola Municipal de Música i el grup Glissando de joves músics fan un concert per a les parelles lingüístiques. En l'11a edició, l'Associació Pessebre Vivent de Sant Fost de Campsentelles presenta l'entitat, i El Casal, que organitza una classe de meteorologia amb Francesc Mauri, convida les parelles lingüístiques a assistir-hi.

Pel que fa a les activitats socioculturals, es «continua caminant» amb el Club Muntanyenc (el 21 de març es fa

la V Marxa al Jaciment Can Tacó i turó de les Tres Creus). També es va de públic a TV3: 29 de gener, L'Hora Q. El 13 de febrer l'escriptor Emili Teixidor ve a la Biblioteca a parlar de la seva obra amb l'alumnat i el 19 de març es fa l'exposició *Les llengües a Catalunya*. També comencen els clubs de lectura fàcil, amb Elvira Comte i la col·laboració de la Biblioteca, en què hi participa un grup de 15 persones. El 23 de maig es va a veure l'obra de teatre *Els homes de Shakespeare*.

El 14 d'abril de 2010 es presenta al Centre Cultural La Marineta una exposició sobre els 20 anys del Consorci i la història del Servei de Català de Mollet, amb l'assistència del secretari de Política Lingüística i president del CPNL, Bernat Joan. L'alumnat hi participa activament, i escriu frases curtes en què expliquen què es pot fer si s'aprèn català: «Si apreng català podré explicar contes al meu fill en català», «podré trobar feina» o «podré ser presidenta de la Generalitat». Amb aquesta exposició s'engega, dins la secció *El Calaix de Vallès Visió TV*, la televisió local, entrevistes a parelles lingüístiques; les enceten Babacar Sandy del Senegal i Maties Cros de Mollet (aprenent i voluntari), als quals aniran seguint altres parelles que intentaran fer, dins l'àmbit local, un programa com el de 10 cites que es va fer des de la Generalitat i es va emetre per TV3.

Des de l'octubre de 2008 es col·labora amb Ràdio Mollet amb *Tastets de llengua*, uns microespais de llengua setmanals que comencen a emetre's l'octubre de 2008 i que es penegen a La Sindicada (una plataforma d'intercanvi de continguts i coneixements radiofònics en què interactuen més de 140 emissores municipals). L'any 2010, COMRàdio⁷ els inclou en la seva programació. Arran d'aquest fet, el 2 de

novembre se celebren els *Tastets* número 100 en una roda de premsa, amb l'assistència de Bernat Joan, del Consorci, i Francesc Triola, de COM Ràdio; més de 9 emissores es descarreguen el programa *Tastets de llengua*. També s'emet *Onescat*, un curs de català inicial per ràdio adreçat a persones que acaben d'arribar a Catalunya.

Xerrem⁸ i encomanem el català. Els reptes de 2012

La campanya «Encomana el català» té l'objectiu de promoure l'ús del català en contextos o situacions en què se sol canviar de llengua innecessàriament. Es porta a terme entre febrer de 2009 i juliol de 2010 (el grup de suport a Facebook ultrapassa els 43.000 adherits).

El Servei de Català visita 21 establiments regentats per immigrants per tal de fomentar l'ús del català i conèixer la situació lingüística dels establiments. Hi ha un col·lectiu xinès molt important i es comença a fer difusió dels cursos de català en xinès. Es rep l'encàrrec de revisar la fonètica de la megafonia de trens i autobusos de l'empresa VEMISA, en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans, ja que hi ha una sucursal de l'empresa a Mollet.

Per primera vegada, El Casal ens convida a participar a la 6a Trobada Catifaire de Catalunya amb les parelles lingüístiques; el Voluntariat per la llengua aconsegueix la integració social dels aprenents, ja que des de primera hora del matí s'agenollen per posar flors i material per fer una Queta de flors. Per segona vegada, es participa a Firamollet (FIMO): amb el suport de l'Ajuntament, el bar Manel del Mercat Municipal i establiments Miró, es munta un estand que pretén simular

⁷ Actualment La Xarxa

⁸ Projecte Xerrem <http://www.cal.cat/campanyes_i_projectes_detalle.aspx?id=2>

Figura 11. La Queta a la VI Trobada de Catifaires a Mollet, 16-5-2010

el Voluntariat per la llengua amb dos tamborets lingüístics i dues tasses de cafè, i un televisor amb DVD per passar imatges de les activitats del Servei. El ressò arriba lluny. A més, ens impliquem amb l'organització per trametre una carta a tots els expositors i oferir-los el Servei de Català. Són tres dies intensos, però molt fructífers. Arran d'aquesta edició, s'editen 3.000 tovallons de paper des de l'Ajuntament amb la història de les paraules de la fira. El Servei de Català s'encarrega de fer-ne la història i es reparteixen en els estands de restauració.

El 22 de gener de 2011, Mollet Comunicació lliura els premis Notícia i Micròfon de l'Any 2010 i quatre mencions d'honor a entitats que, a parer dels serveis informatius de l'emissora mereixien un reconeixement especial. Mollet Comunicació atorga aquesta menció al Servei de Català per la difusió de la llengua pròpia amb cursos i altres activitats durant més d'una vintena d'anys i pels cent programes Tàstets de llengua a Ràdio Mollet i a la xarxa d'emissores COMRàdio.

Es reprèn el grup Xerrem de l'AV Estació de França-Can Mulà i comencen dos grups nous a El Casal. També s'inicia un grup de conversa amb material Xerrem al Club Social La Llum, que el condueixen els mateixos monitors amb uns resultats molt bons.

El Voluntariat per la llengua continua guanyant adhesions i l'associació naturalista DRAG organitza una visita ornitològica per Gallecs. També es fan

205

Figura 12. Premi de Mollet Comunicació al Servei Local de Català, 22-01- 2011

parelles lingüístiques en els instituts i el de Gallecs n'engega 18 amb els alumnes de l'aula d'acollida i els d'integració social. El Club Muntanyenc organitza la marxa anual i ens porta a Can Girona i a visitar les caves Parxet. Hi assisteix Yvonne Griley, presidenta del CPNL. L'11 de novembre es lliura el Premi Voluntariat per la llengua, una iniciativa de la Generalitat que té com a objectiu reconèixer la participació i la implicació de les persones, entitats i establiments comercials en el programa. En la categoria entitat col·laboradora, es premia el Club Muntanyenc Mollet, presentat pel CNL del Vallès Oriental, per la implicació en el programa Voluntariat per la llengua.

Durant aquest any, continua el projecte de les parelles lingüístiques a Vallès Visió TV i per això se'ls convida a presentar-nos una edició amb el passí d'entrevistes a parelles lingüístiques. Anem teixint fils amb les entitats molletanes i els acords creixen. S'engega el projecte AFIMOIC (Federació d'Associacions de Fibromiàlgia i Síndrome de Fatiga Crònica de Catalunya), que consisteix en una col·laboració amb textos que fan alumnes dels cursos de català per a adults sobre pintures que expressen el que sent la gent que pateix aquestes malalties amb la finalitat d'editar-ne un llibre, projecte que es comparteix amb la comarca.

Es fan sessions de recursos lingüístics a la delegació de la Cambra de Comerç de Barcelona, Antena Local de Mollet, i a l'Hospital de Mollet, amb molt bona acollida. Els cursos de català no paren de fer activitats d'integració social: visites guiades a la Biblioteca, sessions d'acollida a tots els grups de nivell bàsic 1; teatre, amb *La insòlita trobada*, de Plàcid Vilardell; sessió de presentació de recursos lingüístics en línia; clubs de lectura fàcil; visita de Sílvia Alcàntara a la Biblioteca Can Mulà amb *La casa cantonera* i *Olor de colònia*;

fiesta de cloenda dels cursos de català i del Voluntariat per la llengua; visita de l'exposició *Caram!* amb l'alumnat dels cursos de català de Mollet... L'any 2011 és l'any en què el Servei de Català estrena pàgina a Facebook.

Durant l'any 2012, es fan clubs de lectura, presentacions de llibres (Agustí Vehí, *Torn de nit* i Teresa Solana, *Un crim imperfecte*), sortides culturals amb el Club Muntanyenc Mollet (visita a Sant Cugat), una parada per Sant Jordi, la catifa de flors de Corpus dels 25 anys amb El Casal i es difon el Voluntariat per la llengua amb la campanya «Mou-te en català», sobretot en el món esportiu; s'aconsegueixen una vintena adhesions d'entitats i establiments noves. S'engeguen nous cursos i es continuen les activitats.

Conclusions

En 25 anys, més de 14.000 alumnes han après català a Mollet, s'han fet uns 600 cursos de català i s'han revisat unes 39.000 pàgines. Al llarg d'aquests anys hem intentat ser presents a tot arreu i donar eines en tots els àmbits, amb el suport dels cursos de català i de les 700 parelles lingüístiques que s'han format des de 2005 fins al 2012. El Voluntariat per la llengua ha aconseguit 130 adhesions d'entitats, establiments i empreses, un compromís clar i ferm a favor de la llengua catalana.

Si tenim en compte l'evolució lingüística de Mollet des de 1975 fins ara, veiem que l'any 1975 érem 30.000 habitants; un 63% entenia el català; el parlava un 42%, el sabia escriure un 9% i no l'entenia un 37%. L'any 1991, de 40.000 habitants l'entenia un 91%, el sabia parlar un 56%, el sabia escriure un 34% i no l'entenia un 9%. Segons dades del 2001, l'entenia un 93%; el parlava un 71%; el sabia escriure un 68% i no l'entenia un 7%. Havíem progressat de manera

clara. Les últimes dades que tenim són comarcals. Si comparem els resultats amb els de 2001 són força similars i no experimenten cap millora pel que fa a l'ús o a la comprensió.

Pel que fa als mitjans d'informació, a Mollet, tant la ràdio, la televisió, com la premsa escrita, són en català. Pel que fa a la situació general, hi ha hagut canvis significatius, primer amb l'aparició de l'edició catalana de *El Periódico*, després de *La Vanguardia* i finalment del diari *Ara*, tot i que els experts afirmen que la xifra de consum, al voltant d'un 30%, hauria d'arribar a un 50% per assolir uns nivells de normalitat.

En general, entre els anys 2003 i 2010 hi va haver un augment de mig milió de parlants de català. Ara bé, davant del creixement positiu de la llengua, percentualment el nombre de parlants del català ha minvat, especialment a causa del nombre de persones d'origen estranger que han arribat a Catalunya i que no tenen coneixements del català. Per això el CPNL, i per tant el Servei de Català de Mollet, es planteja continuar la formació de català per tal d'incrementar les competències lingüístiques, diversificar i modernitzar l'oferta formativa, i ensenyar el català i potenciar-ne l'ús. Es tracta d'aplegar

llengua, cultura, identitat i foment de l'ús social de la llengua.

La situació dels darrers mesos pel que fa a la legalitat, en el moment de fer aquest balanç, ens fa patir. La Sentència del Tribunal Constitucional 31/2010, del 28 de juny, sobre l'Estatut, que ataca la consideració preferent del català en l'administració i els mitjans de comunicació públics, juntament amb altres sentències que ataquen directament l'ús de la llengua (suspensió d'articles de reglaments d'ús d'administracions públiques, sentències en el món de l'ensenyament...) fan retrocedir molt camí fet des dels inicis de la democràcia. També ens preocupa, i molt, un fet que depèn exclusivament de tots nosaltres: l'ús social del català, perquè cada vegada s'estén més el castellà com a llengua de relació i moltes persones que el saben parlar no el parlen⁹.

La llengua és d'alguna manera el cor de la societat. Des del Servei de Català només volem «fer bategar el català» amb plena normalitat en tots els àmbits de Mollet. Potser encara hem de fer molta més feina. Continuarem avançant. Per part nostra, farem que el Servei de Català de Mollet i la llengua catalana facin molts més anys a Mollet.

Per molts anys!

Annex 1

Coneixements de català a Mollet del Vallès (font: IDESCAT)						
	Població	L'entén	El parla	El llegeix	L'escriu	No l'entén
1975	30.000	63%	42%		9%	37%
1986	37.534	85%	46%	45%	21%	15%
1996	40.994	93%	67%	65%	42%	7%
2001	45.761	93%	71%	68%	46%	7%
2007	Vallès Oriental	94%	76%	72%	60%	7%

⁹ «El Vallès Oriental és una de les comarques on es parla menys català», *El 9 Nou*, 29-4-2011

Annex 2

Persones que han treballat al Servei de Català de Mollet (per ordre alfabètic):

Ardite, Antoni; Arimon, Glòria; Aymerich, Carme; Badia, Carme; Balagué, Ana Belén; Barragán, M. Reyes; Bencké, Ana; Busquets, Anna; Butjosa, Ivonne; Calvera, Lluïsa; Camarena, Eva; Capel, Carme; Carrillo, Carolina; Casali, Marta; Codina, Anna; Corcho, Susanna; Corts, Ester; Forns, Maria; Gaspar, Xènia; Grau, Rosa M.; Greco, Marc Arnau; Guzmán, Margarida; Iglesias, Ruth; Jansana, Anna M. (professora de català a Ràdio Mollet abans de 1992, actualment directora del CNL

del Vallès Oriental); Lapasset, Maria; Lluell, Rosa M.; Mañero, Manela; Márquez, Montserrat; Martí, Francesc; Maza, Meritxell; Mohino, Ruth; Monge, Carolina; Moreno, Joana; Piquer, Xènia; Pocurull, Montserrat; Portavella, Jordi; Prims, Francesc; Profitós, Núria; Puig, Úrsula; Rodríguez, Gemma; Roca, M. Àngels; Rovira, Montserrat; Salvany, Isabel; Sánchez, Cristina; Segalés, Anna; Segú, Enric; Selva, Narcís; Sentís, Gemma; Serra, Àngels; Sorigué, M. Àngels; Taulats, M. Dolors; Torres, Míriam; Torrents, Gemma; Tribó, Montserrat; Vallès, Irma; Vall-llobera, Francesc

Bibliografia i referències

Ajuntament de Mollet del Vallès: <http://www.molletvalles.cat/>

208

Baròmetre 2011 i 2010 El català, al 2011: capacitat d'atracció i llengua de consum als media <http://blocs.iec.cat/cruscat/arees/demolinguistica/barometre2011> Coneixements i usos del català a Catalunya el 2010: dades del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura. <http://blocs.ies.cat/cruscat/arees/demolinguistica/barometre2010/>

Consorci per la Normalització Lingüística <http://www.cpnl.cat/> i memòries del CNL del Vallès Oriental

Diversos autors (2011) Enquesta d'Usos Lingüístics a la Població, 2008. Generalitat de Catalunya. <http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat/>

Idescat Coneixement del català <http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=6&V0=3&V1=3&MN=1&V3=2468&PARENT=1>

Informes de la Generalitat de Catalunya <http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat/>

<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Informe%20de%20politica%20>

[linguistica/Arxius/6_immigracio.pdf](http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Informe%20de%20politica%20linguistica/Arxius/6_immigracio.pdf)

Observatori de la llengua <http://www.observatoridelallengua.cat>

<http://www.demolinguistica.cat> Xarxa CRUSCAT. Coneixements, representacions i usos del català.

PONS, E. i SOROLLA, N. (2009): Informe de la llengua catalana (2005-2007). Barcelona: Observatori de la Llengua Catalana http://www.observatoridelallengua.cat/arxius_documents/informe_llengua_2005-07.pdf

PONS, E. i VILA, X. (2005) Informe general sobre la situació de la llengua catalana 2003-2004. Barcelona: Observatori de la Llengua Catalana. http://www.observatoridelallengua.cat/arxius_documents/informe6_ok.pdf

Xarxa CRUSCAT (2011) Informe sobre la situació de la llengua catalana

(2010), Barcelona: Observatori de la Llengua Catalana. www.demolinguistica.cat/arxiu/web/informe/informe2010.pdf Informe sobre l'ús de la llengua catalana (2008-2009). Barcelona: Observatori de la Llengua Catalana. http://www.observatoridelallengua.cat/arxius_documents/informe_llengua_2008-09.pdf